



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi Opusculum Asceticum Posthumum

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1643

12. De Æternitate Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46564](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46564)

dio, vel de luce & sapientia, vel de pace & tranquillitate animi, vel de affluentia bonorum omnium, Nihil etiam in consilijs & decretis eius immutari intrinsecus in mente ipsius potest. Quod si vel minima immutatio in ipsum cadere posset, iam non esset immortalis, quoad omnia; nam in omni mutatione qua aliquid amittitur, veluti mors quædam, secundum id quod amittitur, interuenit.

CONSIDERATIO XII.

De Æternitate Dei.

Æternus dicitur; i. quia infinito interuallo, ante omne tempus imaginabile fuit, & infinito interuallo seu infinitis sæculis post omne tempus imaginabile erit. Concipe retrò, ante mundum conditum tot myriades sæculorum

D

(sæcu-

(*ſæculum vnum* voco durationem 100. annorum) quot ſunt arenæ in omnibus littoribus, quot guttæ in omnibus aquis, quot folia in omnibus arboribus, quot gramina in omnibus pratis, quot ſemina in omnibus agris, quot pili in omnibus animalibus: & huic incomprehenſibili numero adde tot milliones *ſæculorum*, quot puluiſculi ſunt neceſſarij ad implendum totum vniuerſum corporeum (de quo fuſius noſter Clavius in *Sphæram*) adhuc Deus totum illud temporis incomprehenſibile ſpatium, quod nobis videri poſſit inſtar cuiuſdâ æternitatis, infinitis ſæculis, & ſæculorum infinitis millionibus antecellit. His adde longè maiora. Multiplicetur totus iſte numerus *ſæculorum* intellectu Angelico, ratione quadrata vel cubica ſemper aſcendendo, quantum per mille annos iſte actus repeti poteſt: adhuc infinito

finitio interuallo & infinitis sæcu-
lis Deus prior, & antiquior depre-
henditur. Idem dicendum etiam
si tot fiant cubicæ multiplicatio-
nes ordine recto ascendendo, quot
arenæ sunt necessariæ ad imple-
ndum totum vniuersum. Nullus
numerus annorum, vel sæculo-
rum tam ingens à mente creata
retrosum concipi potest, quin
tandem desinat in certum termi-
num, & ante illum terminum
superfint infinita secula, quibus
Deus illum terminum antecesserit.
Ob hanc causam vocatur *an-*
tiquus dierum, Danielis 7. *primus* &
novissimus. Apocal. 1.

Simili modo concipienda *eter-*
nitas in futurum. Concipe in futu-
rum tot milliones sæculorum quot
modò assignauimus; exactis
omnibus illis, adhuc restabunt
alij milliones sæculorum, & qui-
dem infiniti; quibus Deus cum om-

D ij

nibus,

nibus, sanctis suis regnabit, & damnati apud inferos torquebuntur. Nec potest ab vlla mente creata tanta multitudo sæculorum concipi, quin illâ exactâ, & post illam, adhuc alia multitudo sæculorum infinita non sit subsequutura.

Vbi aduertendum est, integram æternitatem, quatenus dicit quandam durationis extensionem, nostro modo concipiendi quasi duabus constare partibus (etsi in se ipsa sit tota simul, & partibus careat) quarum altera concipitur vt existens completè ante omnia sæcula imaginabilia quasi semper exacta : hæc soli Deo conuenit ; nec puto vllam creaturam illius capacem ; vt alibi ex Patribus probauimus. Altera concipitur vt existens post omnia sæcula imaginabilia, quasi semper futura : ita vt nihil vnquam de ea decerpatur, quo possit imminui.

Hæc

Hæc cōmunicari potest rebus crea-
tis. Sic enim & mundus renouatus,
& beatitudo sanctorū, & tormenta
peccatorum æterna erunt.

2. Deus dicitur *æternus*, non
solum quia ante omne tempus
conceptibile, infinitis sæculis
extitit, & post omne tempus con-
ceptibile infinitis sæculis extabit;
sed etiam quia omnia bona sua,
omnem potentiam, sapientiam,
beatitudinem, omnia gaudia &
oblectamenta, quæ per infinitum
tempus acquirere posset, simul
perfectissimè in vnum collecta
habet; & immutabiliter ex omni
æternitate in omnem æternita-
tem, absq; omni initio & fine pos-
sidet, ita vt nulla ei possit fieri ac-
cessio, nulla decessio. Nemo in hac
vita potest omnes oblectationes,
& gaudia, quibus toto vitæ decursu
fruitur, simul habere collecta, vt si-
mul omnia illa sentiat & percipiat,

D iij

illis

illisque simul fruatur.: imò non posset simul illa perferre; sed moreretur gaudij magnitudine corde se nimiù dilatante; vt constat multis exemplis eorum, qui gaudio ex vna aliqua re inseparata concepto, repente exspirarunt. At Deus omnia gaudia, & delectationem, quam infinito tempore de infinitis bonis percipere posset, simul & collectim per totam æternitatem possidet.

Vnde triplici modo gaudium Dei est infinitum. 1. quia est de bono infinito (nempe de essentiæ suæ excellentia) idque tanta cum perfectione, vt ei omninò exæquetur; & vterius est de bonis infinitis, quæ in essentia diuina eminenter continentur. 2. quia simul & confertè habet omne gaudiù quod per infinitum tempus successiue percipi potuisset. 3. quia hoc totum simul possidet non finito aliquo tempore, sed per totam æternitatē:
sicut

sicut si daretur lux corporalis intensiue & extensiue infinita, & tota perfectio extensiua contraheretur in punctum, & illa lux sic contracta, esset in immensum diffusa, ubique tota perfecte existens.

Pari modo Deus omnes suas cogitationes, omnia consilia, omnia decreta, simul ab æterno immutabiliter concepit & retinet; ita ut nihil noui ei possit occurrere, nihil noui possit cogitare; nihil etiam velle aut decernere, quod ab æterno non cogitarit, voluerit, statuerit, decreuerit; nihil permittere fieri in tempore, nisi quod ab æterno statuerit permittere; nihil facere in tempore, nisi quod decreuerit in æternitate: semper enim æternum decretum circa omnia & singula debuit præcessisse, sine quo in tempore nihil fieri potest. Non quod Deus absolutè non possit facere alia, quàm quæ fecit aut facturus est;

D. iiii. rus est;

rus est; absit, potest enim alia, & alia sine fine, etsi re ipsa non decreuerit facere. Fieri tamen non potest, ut re ipsa aliquid faciat, nisi decretum faciendi ab æterno præcesserit. Itaque potest omnia absolutè, consideratâ ipsius Potentiâ & Sapientiâ, & summâ libertate ab æterno quilibet decernendi: non potest omnia, ex suppositione; nempe supposito quod decretum non præcesserit. Postulat ipsius eminentissima æternitas, & immutabilis celsitudo, ut omnia quæ fiunt in tempore, & quæ non fiunt, in sua luce infinitâ tam perfectè considerauerit, expendere, ponderauerit, atque si infinito tempore de singulis deliberasset, & consultasset. Unde facilè illi fuit de omnibus & singulis statuere semel & simul, quæ infinito post tempore faciendâ, vel permittendâ erant. Imò id erat necessarium, ne voluntas eius circa aliqua obiecta
maneret

maneret quasi suspensa; quod est
imperfectio.

Quare nulla est in Deo actuum
intellectus, aut voluntatis successio.
Quod semel cogitat aut videt, sem-
per cogitat & videt. Quem semel
amat, semper amat; sed pro eo tem-
pore quo erat amabilis, nempe pro
tempore status gratiæ: quem semel
odit, semper odit, non absolutè sed
pro eo tempore quo odio dignus;
pro alio verò tempore, quo amore
dignus est, illum amat. Hi actus qui
nostro modo concipiendi in Deo
existunt ab æterno, nō cessant pro-
priè nec extinguuntur, neq; de nouo
emergunt, vel eliciuntur; sed ma-
nent inuariabiles respectu sui obie-
cti pro certo tempore & in certo
statu cōsiderati; nec tribuunt abso-
lutam denominationē nisi eo tem-
pore quo obiecta in certo statu ex-
istunt, & pro illo tempore quo in eo
statu existent, vel existiterunt.

3. Dicitur *æternus* tanquam supra æternitatem, & vt causa æternitatis in creaturis. Ipse enim suo potentissimo, assiduo, & immutabili influxu, quo omnia creat & conseruat, est causa cur mundus, Angeli, & homines in æternum sint permanfuri & duraturi, vnâ cum statu gloriæ, vel damnationis. Denique res omnes suam durationem, ætatis mensuram, spatia essendi & viuendi, tempus nascendi & moriendi pro sua quælibet conditione ac natura, ab ipso acceperunt.

P R E C A T I O

Ad Æternitatem Dei.

Ex lib. 4. de Perfect. c. 5.

Priusquam montes fierent, aut formaretur terra & orbis, à seculo vsque in seculum tuus Deus. Tu enim principium & artifex omnium; vnde & ante omnia

omnia. Non naturæ aliqua necessitate impulsus hanc rerum vniuersitatem, hoc magnum palatium cum incolis & opibus suis effudisti (sicut sol lumen effundit) vt opus tuum tibi coæternum esse possit: sed liberrima voluntate, vt summus artifex, finxisti & ædificasti. Antiquior ergo es opere isto, quod nondum sex annorum millibus constitit. Sed quot, obsecro, sæculis antiquior? neque illud omninò absurdè quæritur, quasi ante hunc mundum sæcula nulla fuerint, in quibus tu existeres, & bonis tuis fruereris.

Et si enim ante cæli & terræ conditionem, solis & lunæ conuersiones, quæ nostros dies, menses & annos metiuntur, ex quibus quantæ sint rerum nostrarum minutæ durationes cognoscimus, non fuerint; dubium tamen non est (nisi de vocibus contendere velimus)

quin durationes & spatia aliqua fuerint quasi dierum, mensium, annorum, & sæculorum, sub quibus isti motus extendi & transigi potuissent, si tunc extitissent: sicut nec modò, absoluto mundi huius curriculo, cessantibus cęlorum motibus, durationes omnes & spatia temporum abolebuntur. Capiamus ergo retrò ante conditum orbem, centum millia sæculorum; iam tunc eras Deus. Capiamus totidem sæculorum milliones; iam ibi eras, æquè magnus, æquè potens, æquè sapiens, æquè beatus. Denique sine fine maiorem & maiorem sæculorum numerum retrorsum mens concipiat; & inueniet te cum omnibus bonis & gaudijs tuis infinitis sæculis adhuc priorem & antiquiorem.

Tu enim es hypostasis, & principium, & mensura omnium sæculorū; tua æternitate prior omnibus sæculis

saeculis & superior, sub quo omnia
voluuntur saecula. Sicut enim tua
immensitate extendis, ambis, &
contines omnia spatia locorum: ita
tua aeternitate anticipas, proten-
dis, & ambis omnes durationes &
moras temporum, tamquam om-
nium radix & origo. Sub te om-
nia inchoantur principia, omnes
accedunt profectus, omnis trans-
igitur vita, omnes procurrunnt mo-
tiones, omnis perstat existentia,
omnes proueniunt termini, omnes
clauduntur fines.

O aeternitas, omnis boni primae-
ua & interminabilis complexio;
omnis vitae insensibilis tota simul
& perfecta possessio; omnis beati-
tatis sine principio & sine superple-
nissima fruitio! Tibi nihil praeteri-
tum, nihil futurum; tibi nulla ac-
cessio, nulla decessio fieri potest.
Nam altitudine tui *nunc*, quod infi-
nitum tempus ambit, omnia simul

D 7 colligis;

colligis; in illo omnia tenens præsentia, vt nec fugere possint in præteritum, nec de nouo in futurum aduenire. Omnia enim præsentia, præterita & futura præcipis & anticipas; & tibi iam præsentia erant priusquam futurorum notionem haberent. Etsi enim quæcumque aliquando futura sunt, ab æterno futura fuerint; nisi tamen ea sciuis- ses, & vel facere vel permittere voluisses, ab æterno non futura fuissent.

In tuo *nunc* omnia semel constituta & decreta; omne consilium de omnibus captum & conclusum. Nihil de nouo restat deliberandum, nihil non plenissimè expensum: omnia definita & decisa, quæ vel fient vniquam, vel non fient. Ibi quoque & nos numerati & appensi sumus, & librata sunt omnia opera nostra. Ibi nobis pœna vel gloria æterna præparata: ibi
vel

vel regnamus cum Sanctis omnibus in gloria, vel incendijs inferorum cum impijs & dæmonibus ardemus. Æternitas præscientiæ & decretorum tuorum anticipat omnia: & quidquid vñquam in tempore futurum est, ibi iam factū est.

O æternitas! abyssus gaudij Sanctis, abyssus miseriarum & dolorum impijs! Sicut enim omne bonum facis infinitè melius & optabilius, ita omne malum efficis infinitè peius & molestius. Quæ mens magnitudinem tuam capere, quod robur animi pondus tuum sustinere queat? Tu omnem superbiam retundis, omnem duritiem frangis, omnem animositatem reprimis, omnes peccatores perturbas, omnes pios in afflictione recreas, & ineffabili gaudio perfundis. *Momentaneum enim & leue tribulationis huius, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in*

tur in nobis. Pro momentaneo malo
 rependetur æternum bonum; pro
 leui tribulatione, pondus gloriæ im-
 mensum; pro afflictione terrena,
 gloria in sublimitate. Væ miseris
 peccatoribus, qui momentaneum
 & leue huius vitæ solatium, æter-
 no illi gloriæ ponderi anteponunt:
 qui æternum malunt subire suppli-
 cium, quàm momentaneo huius
 vitæ carere commodo: qui terrena
 ista præferunt cælestibus, infima
 sublimissimis, momentanea sem-
 piternis.

O æternitas! tu semper menti
 meæ obuerferis, tu intimis mihi
 sensibus inhæreas, tu omnium
 mearum actionum & totius vitæ
 sis regula. Omnia temporalia, siue
 bona siue mala, præ te contem-
 nam & nihili ducam. Tu mihi in
 omni afflictione sis solatium, &
 in omni tentatione præsidium, &
 in omni prosperitate monitorium.

Tibi

Tibi verò προικωνίω & αἰωνοτόχῳ
principio, quod omni principio
antiquius, tibi æuorum parenti,
sæculorum Regi, temporum dis-
pensatori, ætatum prouectori, om-
nis permansionis & durationis ba-
si, & beatæ æternitatis largitori,
omnis honor & gloria in omnem
æternitatem. Amen.

CONSIDERATIO XIII.

*De Deo, quatenus est Primum
Rerum omnium Principium.*

DEus dicitur *Primum Prin-*
cipium respectu omnium,
& singularum creatura-
rū. Omnis enim res crea-
ta, quantumuis à multis causis de-
pendeat (sicut patet in plantis &
animalibus, & rebus arte factis),
ultimò tamen reducitur in illum,
tanquam in primam omnium cau-
sarum causam.

Dicitur